

کمک به بنگاه‌های کوچک و متوسط برای مقابله با مخاطرات رشوه‌خواری و فساد

مسئله چیست؟

بنگاه‌های کوچک و متوسط^۱ بیشتر جمعیت کسب و کارها در سطح جهان را تشکیل می‌دهند، بیشتر نیروی کار جهان را در استخدام دارند، و بیشتر شغل‌های رسمی در بازارهای در حال توسعه را ایجاد کرده‌اند.^۲ سلامت و حیات این کسب و کارها، و کسانی که این کسب و کارها را در مالکیت خود دارند و اشخاصی که در آنها مشغول به کار هستند، به‌طور روشن برای داشتن یک جامعه سالم، مهم است.

اما آنها با چالش‌های زیادی روبرو هستند. یکی از چالش‌هایی که باید پرهیز کردنی باشد، اما در بسیاری از نمونه‌ها این‌گونه نیست، فساد است. هزینه مستقیم جهانی سالانه رشوه‌خواری و فساد معادل ۳/۶ تریلیون دلار برآورد شده است که هر سال به‌عنوان رشوه پرداخت می‌شود. هزینه غیرمستقیم در محصولات، خدمات و زیرساخت‌های غیراستاندارد، غیرقابل محاسبه است. نشانه‌های فساد بزرگ، مدرسه‌های ویرانی که بازسازی نشده‌اند^۳، سرمایه‌های مراقبت از سلامت که به هزینه‌های ساخت و ساز اختصاص داده شده است، همه به‌خوبی شناخته شده هستند. این اثر روی بنگاه‌های کوچک و متوسط کمتر طرف توجه قرار می‌گیرد؛ اما باز هم اثر غیرمستقیم فرهنگ فساد شاید حتی بزرگتر از هزینه‌های مالی مستقیم باشد.

داده شده است.

یکی از پاسخ‌دهندگان پژوهش از کشورهای جنوب صحرای آفریقا می‌گوید: "رشوه‌خواری و فساد فرصت منصفانه بازار و مسیر رقابت را مختل می‌کند؛ بنابراین فرصتها را به بنگاه‌های کوچک و متوسط با عملکرد پایین می‌رساند... رشوه‌خواری و فساد به‌طور کلی ارائه ضعیف خدمت و توجه کمتر به کیفیت خدمات و کیفیت زندگی را به‌ارمغان می‌آورد."

یکی دیگر از شرکت‌کنندگان در پژوهش از کشورهای جنوب صحرای آفریقا بر این باور است که: "بسیاری از بنگاه‌های کوچک و متوسط هرگز فرصت اظهار وجود پیدا نمی‌کنند؛ زیرا از آن‌جا که نمی‌توانند در رشوه‌خواری و فساد مشارکت کنند، هرگز مجوزهای عملیاتی مربوط را دریافت نمی‌کنند."

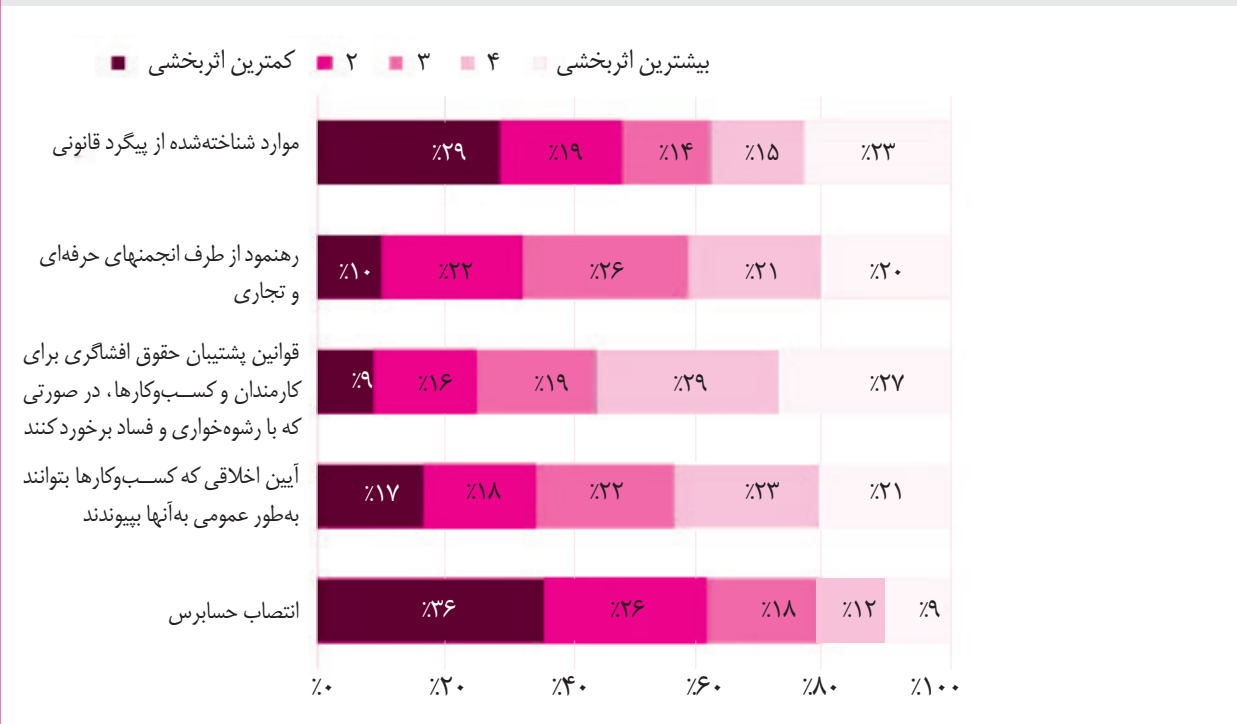
یک شرکت‌کننده از آسیا می‌گوید: "رشوه‌خواری و فساد تنها یک نگرانی برای بنگاه‌های کوچک و متوسط نیست؛ بلکه از آن‌جا که به‌طور مستمر ارزشها و هنجارهای اخلاقی را تضعیف

چه می‌شود کرد؟

انجمن حسابداران خبره و رسمی^۴ (ACCA) در سالهای ۲۰۱۳ و ۲۰۱۹، در پی اقدام ابتدایی بریتانیا در سال ۲۰۰۷، پژوهشهای جهانی انجام داده است تا میزان آگاهی بنگاه‌های کوچک و متوسط از خطر رشوه‌خواری و فساد، و نحوه برخورد آنها نسبت به آن را بسنجد. یک موضوع رایج در اظهارنظرهای پاسخ‌دهندگان این است که همه بنگاه‌های کوچک و متوسط از خسارت واردآمده بر کل جامعه از طریق رشوه‌خواری و فساد، آگاه هستند.

در سطح جهان، ۶۴ درصد از پاسخ‌دهندگان فکر می‌کنند که رشوه‌خواری و فساد یک نگرانی برای بنگاه‌های کوچک و متوسط است؛ اگرچه این رقم تفاوت‌های منطقه‌ای درخور توجه‌ای دارد. تنها در اروپا میزان نگرانی به زیر ۵۰ درصد کاهش یافته و به ۴۲ درصد رسیده است؛ در حالی که در کشورهای جنوب صحرای آفریقا و آمریکای مرکزی، بیشترین میزان نگرانی به ترتیب برابر با ۸۳ و ۸۴ درصد نشان

شکل ۱- اثربخشی مشاهده‌شده سنجه‌های مختلف در پشتیبانی از بنگاه‌های کوچک و متوسط در رویارویی با مخاطره‌های رشوه‌خواری و فساد

بیشتر اوقات احساس ضعف می‌کنیم، که فساد همه‌گیر است و هیچ کاری نمی‌شود کرد، و این که یک پدیده جهانی است؛ از اقیانوسیه تا اروپای شمالی. بنگاه‌های کوچک و متوسط به کمک نیاز دارند تا با این چالش مقابله کنند، و از راه‌های زیادی می‌توان به آنها کمک کرد.

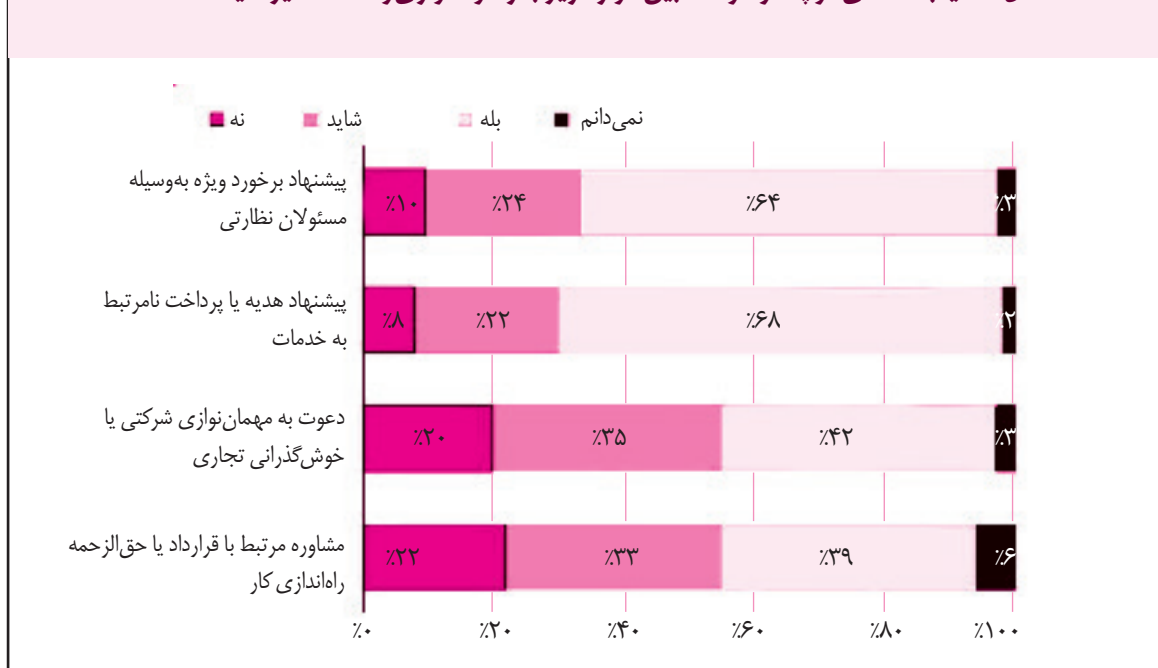
موارد شناخته شده از پیگرد قانونی، آیین اصول اخلاقی برای رویه‌هایی که کسب‌وکار می‌تواند به آنها عمل کند، و رهنمود از طرف انجمن‌های حرفه‌ای و تجاری؛ که همگی به عنوان "اثربخشترین سنج‌ها برای پشتیبانی از بنگاه‌های کوچک و متوسط" برگزیده شده‌اند. اما اثربخشترین ابزار واحد که بیش از یک‌چهارم از اولین انتخابها و در حدود یک‌سوم از دومین انتخابها را به خود اختصاص داده، استقرار قوانینی است که حقوق افشاگری برای کارمندان و کسب‌وکارها، در صورت رویارویی با رشوه‌خواری و فساد را ضمانت می‌کند (شکل ۱).

این شفافیت بر چیزی بیش از واژه‌های خشک قانون تکیه می‌کند که حق قانونی ایجاد می‌کنند؛ افراد به برای افشاگری به سازکار و در صورت روبروشدن با عواقب آن، به پشتیبانی نیاز دارند. بنگاه‌های کوچک و متوسط در زیست‌بومی از سازمانهای بزرگتر، به عنوان قسمتی

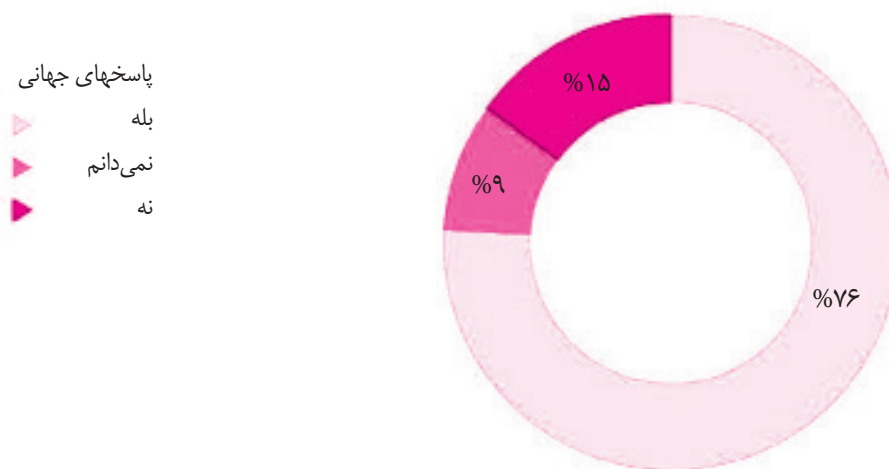
اثر
غیرمستقیم فرهنگ فساد
شاید حتی بزرگتر از
هزینه‌های مالی مستقیم
باشد

می‌کند، برای کل جامعه یک نگرانی است. "شرکت‌کننده‌ای از اروپا می‌گوید: "تمایش کافی از وجود این مورد موجود نیست. مردم فساد را در شوراهای محلی می‌بینند و فکر می‌کنند اگر این برای دولت عیبی ندارد، پس برای همه چنین است."

شکل ۲- آیا بنگاه‌های کوچک و متوسط بین موارد زیر با رشوه‌خواری و فساد تمایز قایلند؟

شکل ۳- آیا بنگاه‌های کوچک و متوسط از توصیه‌های حسابدارانشان استقبال می‌کنند که لازم است در برخورد با موارد ممکن رشوه‌خواری و فساد برای خود سیاست و رویه تدوین کنند؟

می‌رسد، از جمله مشاوره یا خوش‌گذرانی تجاری، و حق الزحمه راه‌اندازی کار از رشوه‌خواری و فساد، تنها تعداد کمی از پاسخ‌دهندگان نسبت به توانایی بنگاه‌های کوچک و متوسط در شناخت رفتار غیرقانونی اطمینان داشتند (شکل ۲). ۷۶ درصد از پاسخ‌دهندگان در سراسر جهان گفته‌اند که بنگاه‌های کوچک و متوسط از توصیه‌های حسابدارانشان در زمینه سیاست‌ها و رویه‌های مورد نیاز برای تعامل با موارد ممکن رشوه‌خواری و فساد استقبال می‌کنند (شکل ۳). و همچنین کسب‌وکارها مزایای استقرار چنین سیاست‌هایی را نیز درک می‌کنند- ۷۵ درصد انتظار دارند که اعتبار استانداردهای برتر در زمینه رفتار کسب‌وکارها بهبود یابد، ۷۳ درصد اطمینان مشتری نسبت به کسب‌وکار افزایش یابد، و ۷۹ درصد ریسک نقض الزام‌های قانونی کاهش یابد، یا تعهدهای گزارشگری به وسیله اشخاص بالا برود (شکل ۴).

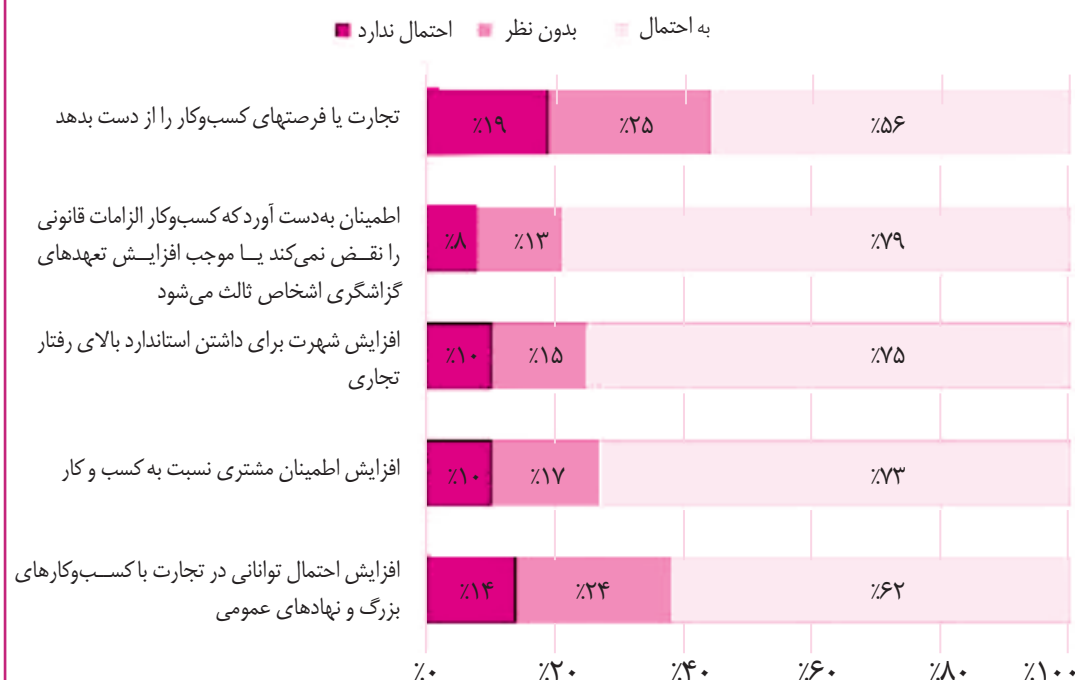
با وجود این، بیشتر پاسخ‌دهندگان هنوز فکر می‌کردند که برای به‌دست آوردن چنین جایگاه اصول‌مندی، باید تجارت یا فرصت‌های کسب‌وکار را قربانی کنند، و این آماری است که همه ما باید همراه با هم برای تغییر آن تلاش کنیم؛ چه در دولت مشغول به کار باشیم و چه در کسب‌وکار یا در حرفه مشاوره.

از زنجیره تامین جهانی، و همچنین در یک چارچوب انتظام‌بخشی متشکل از نهادهای دولتی محلی و ملی قرار دارند. اگر قرار است گزارشگری اثربخش باشد، آن شرکای بزرگتر که دارای منابعی برای فراهم کردن سازوکارهای گزارشگری، و تاثیر برای اثرگذاری بر تغییر هستند، باید در خطوط امداد و گروه‌های بازرسی سرمایه‌گذاری کنند تا سازوکارها کارگر شوند.

حسابداران چگونه می‌توانند کمک کنند؟

پیش از این که بنگاه‌های کوچک و متوسط بتوانند رویه‌های فاسد را روشن کنند، باید بتوانند آنها را بشناسند. در حدود ۶۰ درصد از پاسخ‌دهندگان در سراسر جهان فکر می‌کنند که بنگاه‌های کوچک و متوسط رهنمود و مشاوره کافی برای کمک به آنها در تعامل با رشوه‌خواری و فساد را در اختیار ندارند؛ به گونه‌ای که بیشتر افراد موقعیت را تنها در امریکای شمالی مناسب می‌دانند. این دیدگاه در ارقام مربوط به درک تعاریف قانونی دیده می‌شود- در همان حال که بیشتر پاسخ‌دهندگان در همه مناطق بر این باورند که بنگاه‌های کوچک و متوسط به طور کلی درکی خانگی از مفهوم رشوه‌خواری و فساد دارند، زمانی که به موضوع رویارویی با تمایز بین موقعیت‌های با پیچیدگی درونی

شکل ۴- چقدر احتمال دارد که یک بنگاه کوچک و متوسط با ارزشها و رویه‌های ضد رشوه‌خواری قدرتمند، با پیامدهای زیر روبرو شود؟

3- <https://www.youtube.com/watch?v=gyExBtez5EY>

“Project No. 1”, an investigation into unexplained payments in an Iraqi schools reconstruction project

4- Association of Certified Chartered Accountants (ACCA)

5- Davies, J. and Mirkovic, R., **Combating Bribery in the SME Sector**, 2013 <https://www.accaglobal.com/ab44>, accessed 6 September 2019

6- ACCA, **Combating Bribery in the SME Sector**, 2019 https://www.accaglobal.com/content/dam/ACCA_Global/professionalinsights/CombatingBribery2019/Jason-Piper.CombatingBriberySMEsector.pdf accessed 19 November 2019

7- ACCA, **Bribery and Corruption: The Impact on UK SMEs**, 2007 <https://www.accaglobal.com/content/dam/acca/global/PDF-technical/smallbusiness/tech-ms-bac.pdf>, accessed 8 September 2019

منبع :

Piper, J, **Helping SMEs Handle the Risks of Bribery and Corruption**, IFAC.org, December 2019

پانوشتها :

1- Small and Medium Sized Enterprises (SMEs)

2- <https://www.worldbank.org/en/topic/sme/finance>
World Bank figures